

Մեծ այդ շնորհին Երաստապարտ,
Քեզ կ'ընծայեմ՝ կեանքս իմ ցաւարտ:
Իմ հօւր շուրթներն պիտի պահեն
Ձեռք շրթունքիդ բոյր խնկեղէն:

Ո՛հ, ինչ անձառ եւ քաղցրութիւնք
Ձօր հաղորդեն քո վառ շրթունք,
Որ մի համբոյրդ՝ ի հօւր աւելն
Բորբոքեց զիմ՝ սիրտ եւ արիւն:

Ինչ երկնագրիկ քաղտնիք ունիս
Շըրթանցըդ մէջ ըզմայլելիս:
Որ մի համբոյր քո սրբոտառուր
Աղղեց հոգւոյս կեանք բոցահօւր:

Ո՛հ, թոյլ տուր մերթ, կոյս իմ անուշ,
Առնուշ համբոյր շուրթէդ քընքուշ:
Տե՛ս ո՞րքան զիս կ'երջանայցնէ
Քո մի համբոյր, կոյս Աղիւնէ:

ՄԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Քենէ հեռի, մըռայլօրէն
Կ'անցնին իմ կեանք վշտօք անհուն,
Ինչպէս մըթին համտաց մէջէն
Կը հօսի գետ, պըղտօ՞ր, ծրփուն:

Ոչ սոխակին անդ գայլալիկ
Կ'ընէ վըւարթ նորա եգիրս:
Եւ քաղցրատուր ոչ մի նաղիկ
Ձիւր խընկաման ջընդէ յայերս:

Այսպէս եւ իմ ժամք եւ օրեր
Յանապատիս իմ մէջ՝ անկեանք,
Կ'անցնին աբխուր եւ օրգաստուեր,
Ուր չիք ձայնիդ հեշտ արձագանք:

Ձի ձայն քո քաղցր է ինձ յաւէտ
Քան բիւր թըռչնոց աւաք քընքուշ:
Եւ շունչ ոգւոյդ քո կենսաւէտ
Քան խընկոց բոյրն է ինձ անուշ:

Ա՛հ, ես թըռչաւ իմ, Աղիւնէ՛ս
Ձի ի քէն գուրգ, միայն, անյոյս,
Կը թափառում, հայիմ այնպէս
Ձերդ տունէն յաւազ, անըւր, անյոյս:

ԱՂԲԻՐ ԿՈՒՍԻՆ

Կը տեսնէ՞ք մատաղ կոյսն որ սափոր առած յուս՝
Իբրեւ նոր Ռեքեկա, գէւի՞ք ծածկեալ ի սընդուս,
Կուգայ ջուր վեր բերել յաղբերէն պողպալուն,
Եւայի գոհտար է նէ, քան իւր մայրն ըզմայլուն,
Թէ հրեշտակ՝ զըւարթուն:

Ճակատ իւր սըրբափայլ կը չողայ քօղին տակ:
Աւարդք ցանաւած էն յայտեր, նըրբաւարտ է
Հասակ:
Ձայն իւր քաղցր է կարծես գոլ երկնից ար-
ձագանգ:
Իւ ի ձեռմ՝ ամթղած՝ ուր չըկոյ բնաւ զըրանք,
Կ'աղղէ սո՛ւրբ պատկառանք (1):

ԿԱԽԱՐԴԱԿԱՆ ԳԻՍԿԱՆՈՒԹԵՆԷ ԷՋ ՄՐ 2)

ԳԻՐ ԱՄԷՆ ՏԵՆ ԴՈՒՆԻ (?) ԵՆ ՏԱՌԻ

Ա՛ն պողպատ դանակ մի, տեսնա՞գրէ
Ի վրայ, եւ ասէ զաղօթս:

Ծառ մի կայր ի ձեջ երկրի, որ ոչ ձեղ
ունէր եւ ո՛չ տերեւ եւ ո՛չ արմատ, արծիւ մի
նստեալ էր ի վերայ նորա, որ ոչ գլուխ ունէր եւ
ոչ թեւ եւ ոչ ոտք: Հարցունք եղեն արծիւն այն
եւ ասեն՝ Որ նստեալ ես ի ծառդ որ ոչ ձեղ
ունի եւ ոչ տերեւ եւ ոչ արմատ: Ըսէ արծիւն այն
պիղծ. Երթամ նստիմ ի գլուխն մարդուն, զմիսն
ուտեմ՝ եւ զըղեզն ծծեմ, քաշից լուսն պակա-
նեցնեմ: Լսեցին զայն հրեշտակք եւ հրեշտակա-
պետք, հրամայեցին եւ ասեն. Կապեմ՝ զքեզ երեք
հարիւր վաթսուներեք սրբօք որ ոչ հրեշտակ
գիտեն ոչ հրեշտակապետք, բայց միայն Հայրն
եւ զարձեալ ասեն. Կապեմք զքեզ երեք հա-
րիւր վաթսուներեք սրբօքն որ կան ի սիրտ
արեգական, որ ոչ հրեշտակ գիտեն եւ ոչ հրեշ-
տակապետք, բայց միայն Հայրն: Եւ զարձեալ
ասեն. Կապեմք զքեզ երեք հարիւր վաթսուներե-
ք սրբօքն որ կան ի մէջ ծովուն, որ ոչ
հրեշտակ գիտեն եւ ոչ հրեշտակապետք, բայց
միայն Հայրն: Եւ զարձեալ ասեն. Կապեմք
զքեզ ի քնարն Դաւթի, ի մատանին Սողոմոնի
ի տախտակն Կոփաշի, ի պատմութեան Ահարոնի,
ի գատառակն Քրիստոսի, ի քաղցր կաթն
սուրբ Կուսին, ի չորիք բեւեռն Քրիստոսի,
որ Տեսաւն արեամբն մկրտեալ էր. կապեմ՝
զքեզ կապանօքն Պետրոսի եւ Պաւլոսի, այլա-
կերպութեամբն Քրիստոսի, որ ի լերինն, երեք-

(1՝ Այսեղ ձեռագիրը կ'աւարտի. այս հերթում զեւ
չին մար կը պակսի:

2) Մեր հին ձեռագիրներում մէջ կախարդական գրակա-
նութեան վերաբերող բազմաթիւ միւսքեր կան, որ դեռ ոչ
հրաբարակում են ոչ ուսումնասիրուած: Մգելու համար
մասնագէտ-բանաստեղծներ ար մեր հին մասնագետներն այդ
միջոց լուրջ բնութեան ենթարկեն՝ կը հրաշակեն այդ ար-
հեստներն էլ մը:

սրբեան լուսովն որ երևեցաւ ի վերայ անմահ գազաթանն Բրիստոսի, չունիս իշխանութիւն որ անիս և նիւթիս և զօրանաս և խոտանաս, այլ չորանաս, չիբ ես և ի չիբ դառնաս, բանիս տեսն մերոյ Յիսուսի Բրիստոսի, զգիրք ես կարգամ, գեղն Յիսուս Բրիստոս լինի, ամեն: Կապեմ զքեզ ի քանակչորս մարգարէքն, ի բերկոտանաս աւաքաւորն, ի փառն Աշխարհ, ի վախճանութիւն կրօնաւորն, յօշ որ չովանի եղև, ի բանն որ ասաց Բրիստոս ի խաչին՝ էլի էլի լամայ սաբաբթանի, կապեմ զքեզ ի զեռնութիւնքն և իշխանութիւնքն և ի բարձրեայ քերովքէքն, կապեմ զքեզ ի խաչն Բրիստոսի, գի նա է լուս և լուսատու տիեզերաց, կապեմ զքեզ 366 ցաւ և քան է անտաժէտ որ ոչ այլ երեւիս թէ՛ գլխիվար ես, թէ՛ գլխիվեր ես, թէ՛ գնայուն ես, թէ՛ սողուն ես, ուտին ես, թէ՛ կերն ես, թէ՛ տալիքն ես, թէ՛ գետնադիւծն ես, թէ՛ աղուեսակն ես, թէ՛ ծիրանուկն ես, թէ՛ խուլիկն ես, թէ՛ խլուրդն ես, թէ՛ աքլունքն ես, թէ՛ մազիկն ես, թէ՛ շուտիկն ես, թէ՛ դիպուկն ես, թէ՛ գորտիկն ես, թէ՛ սև բուշտն ես, թէ՛ խաղողիկն ես, թէ՛ խումբան ես, թէ՛ խոցուկն ես, թէ՛ ցաւն ես որ մարմնագոյն ես, չիբ ես և ի չիբ դառնաս, զգիրք ես կարգամ, գեղն Յիսուս Բրիստոս լինի, ամեն: Կապեմ զքեզ ի երկնային ես, թէ՛ երկրային ես թէ՛ ի ծով ես, թէ՛ ի ցամաք ես, թէ՛ յարեւելից ես, թէ՛ յարեւմտից ես, թէ՛ ի Տիւսիսոյ ես, թէ՛ ի Տարաւոյ ես, թէ՛ գե ես, թէ՛ սասանայ ես, թէ՛ Բեղզեղուցտն ես, թէ՛ Կեղարն ես, թէ՛ Նոփիագն ես, թէ՛ ի գաւէգ ես, թէ՛ իշխան գիւցն ես, թէ՛ Տամրն ես, թէ՛ խուլն ես, թէ՛ դաշ քն խաւարեցնես, թէ՛ զգլուխն ցաւեցնես, թէ՛ երբնօկտալ տաս, թէ՛ դուժն տանիս, թէ՛ զգոյնն Տատանես, թէ՛ ընդ այր և կին անխլութիւն արկանես, կապեմ զքեզ կենդանագործ նշանան և անմահական անկովն, կապեմ զքեզ բանիւն Աստուծոյ որ ասաց՝ Արասցուք մարդ ըստ պատկերի մերում և ըստ նմանութեան. կապեմ զքեզ իշխանութեամբ շոր, աբուրթեամբ Արդւոյ, զօրութեամբ Ս. Հոգւոյն. և աւաքեսցէ Տէր զՏրեշտակ խաղաղութեան որ եկեալ ամեն պարսկաց Տրեղէն և պահն զճառայս Աստուծոյ Գրիգորս և որդի իւր Աստուծածառուր, և իւր տան մեծի և փոքու 1):

Գ. ՓՐՈՖԵՑ-ԳԱԼՅԱՆԱՆ

(Երգահան-Երաժշտպետ)

Սփոյա Բանքորուս (Schola Cantorum)

երաժշտանոցին (որ բարձր երաժշտութեան ամենաբարձր Տիւրքական և ամենաՏալարտ տաճարներն մին է) նուագաւարահին մէջ, վերելիս տեղի ունեցաւ նուագահանդէս մը, տարօրինակ Տալարայ խոտ նշանակալից, և որ նուիրուած էր երգահան-երաժշտապետ (compositeur de musique) Գրիգոր Փրոֆ-Գալփանեանի Տեղիւնականութեան:

Շատերը Տոն եկած էին Տատարբորութեան միտած, և այն Տաւաղով թէ Արեւելեան նուագահանդէս մակդիրը իրենց պիտի վերապահէր ապարտիս Տամբուած երաժշտութիւն մը, զորդալից և տարաշխարհիկ շնչկոցներով պատճառեալ:

Որահէն ներս մտնելուն պէս ամենքն ալ Տաւեցան իրենց սխալը. բեմի վրայ չկար ո՛ր և է արտաւոյց նուագախումբ, ոչ քամ-քամ և ոչ ալ խաբէրկան սրինգ, այլ միայն մեծ երգչուհիներ և երգչիկ խումբ՝ իր մեներգիչներով (solistes): Նմանօրինակ ժողովականութիւն մը, ներկայ դարուս մէջ, կ'ապացուցանէր թէ Փրոֆ-Գալփանեան աւելի բարձր նպատակ ունէր քան զմզմ զուարճանքն թիթեղական Տնչականութեանց գիրին գեղանկարովը, թէ իր նպատակն էր ապիւր զգացումներ արթնցնել, և թէ առ այս՝ պիտի գործածէր մաքուր երաժշտութեան գէղեքներ միայն:

Խմբերը սկսելուն պէս՝ յայտնուեցաւ որ գունճիկ ակաւորները գգուելու մտահոգութիւնը չունէր բնաւ Փրոֆ-Գալփանեան՝ արեւելեան երաժշտութեան Տասարակ տարազներու անընդհատ գործածութեամբ, որոնք Փարիզի մէջ շինուած և իրենց անապատի Տոտ մը տալու Տամար ուղտի ապրին մէջ թմբկութեան արարական գորգերու տպագորութիւնը կը թողուն առ Տասարակ:

Բոլոր բանիմաց արուեստագէտները անՏամբեր կը սպասէին այս շատոնց ի վեր խոտացուած նուագահանդէսին: Այլևայլ միջավայրերու մէջ արգէն ոչ որ կ'անգիտանար Փրոֆ-Գալփանեանի արժեքը: Իր Տեղիւնական Հուրիյիք (Ապստուկութիւն) Օսմանեան քայլերը գինքն արգէն արժանացուցած էր ամենալուրջ երաժշտանքու գնահատումին: Անցեալ տարի Սթեփ-Քոնիք Տարաւորն մէջ, օսմանեան միւսիսին ի պատիւ արուած ներկայացման աւթիւ նուագուելով,

1) Փաղուած՝ Գիւս Ա. - ԳՏՏՏ, Աղանեսի պաշկանոց ձեռագրէ մը՝ որ կը պաշտօնակէ կախարդական բանասէններ, եւ որան ժողովոյն է՝ «Այս է Կարիյանան, ի վախճան ոսկեգործ (Ձեռ. սկայ գործ) Սեփանմանին»: